

„TURYZM” 1996, t. 6, z. 2

Robert Wiluś

XII SEMINARIUM TERENOWE „WARSZTATY BADAWCZE
Z GEOGRAFII TURYZMU”, KSIĘŻE MŁYNY, 23–24 WRZEŚNIA 1995 r.

LE XII SÉMINAIRE DE TERRAIN „LES ATELIERS DE RECHERCHE
DANS LE DOMAINE DE LA GEOGRAPHIE DE TOURISME”,
KSIĘŻE MŁYNY, 23–24 SEPTEMBRE 1995

12th FIELD SEMINAR „RESEARCH WORKSHOP ON THE GEOGRAPHY
OF TOURISM”, KSIĘŻE MŁYNY, 23th–24th SEPTEMBER 1995

W dniach 23–24 września 1995 r. odbyło się kolejne, XII seminarium terenowe „Warsztaty badawcze z geografii turystyki”, jak zwykle zorganizowane przez Katedrę Geografii Miast i Turystyki Uniwersytetu Łódzkiego. Spotkanie miało miejsce w Księżych Młynach, miejscowości wypoczynkowej położonej w dolinie Warty, na pograniczu województw sieradzkiego i konińskiego. Zgodnie z kilkuletnią tradycją, podczas warsztatów prezentowano prace naukowe dotyczące problematyki związanej z turystyką, zarówno ukończone ale jeszcze nie wydrukowane, jak i będące w trakcie opracowywania. Większość wystąpień związana była z przygotowywanymi pracami na stopień (prace doktorskie). Ponadto prezentowano wyniki badań własnych oraz prace teoretyczne, które przyczyniają się do poszerzenia warsztatu badawczego geografii turystyki. Ogółem zaprezentowano 19 referatów zgrupowanych w pięciu sesjach tematycznych.

Sesję I, zatytułowaną „Przestrzeń turystyczna”, rozpoczął prof. dr hab. Stanisław Liszewski (Uniwersytet Łódzki) referatem pt. *Przestrzeń turystyczna. Podział i klasyfikacja*. Autor przedstawił aktualny stan rozważań dotyczących definiowania przestrzeni turystycznej, zakończony próbą własnej definicji tego terminu. Druga część wystąpienia związana była z klasyfikacją i opisem rodzajów przestrzeni turystycznej. Według autora, można wydzielić pięć rodzajów przestrzeni turystycznej – przestrzeń: eksploracji, penetracji, asymilacji, kolonizacji i urbanizacji turystycznej. W drugim wystąpieniu tej sesji mgr Bogdan

Włodarczyk (Uniwersytet Łódzki) w referacie pt. *Formy aktywności turystycznej na obszarze północnej krawędzi Wyżyny Łódzkiej* zaprezentował wyniki badań terenowych dotyczących kształtowania się różnych rodzajów przestrzeni turystycznej w północnej części strefy podmiejskiej Łodzi. Prezentacja, wzbogacona interesująco dobranymi przeźrocami, umożliwiła uczestnikom zapoznanie się z obecnym wykorzystaniem turystycznym omawianego obszaru. Kolejny referat, dr inż. arch. Barbary Nowakowskiej (Politechnika Łódzka) pt. *Funkcja rekreacji jako czynnik kształtowania przestrzeni regionu łódzkiego*, także był związany ze strefą podmiejską Łodzi. Dotyczył on głównie zagadnień architektury letniskowej zarówno z okresu przedwojennego, jak i współczesnego. Autorka przedstawiła, na podstawie zestawu przeźroczy, style przedwojennej architektury letniskowej, zwracając uwagę na materiał zastosowany do budowy domów, piękno detalu architektonicznego i porównała tę zabudowę do współczesnych domów letniskowych o bardziej agresywnej, obcej dla krajobrazu architektury. Następne dwa wystąpienia w tej sesji dotyczyły przestrzeni wypoczynkowej mieszkańców miast. W pierwszym, zatytułowanym *Przestrzeń urlopowo-wakacyjna pracowników wyższych uczelni Łodzi. Wstępna prezentacja wyników badań*, mgr Jolanta Latosińska (Uniwersytet Łódzki) zreferowała wyniki prowadzonych przez siebie badań ankietowych dotyczących zasięgu przestrzennego miejsc wypoczynku osób pracujących na wyższych uczelniach w Łodzi. Jednym z ciekawszych efektów tych badań była m.in. mapa Polski przedstawiająca rozmieszczenie miejscowości, w których ankietowane osoby spędzały swój urlop. Drugie wystąpienie, mgr. Piotra Rzeńcy (Uniwersytet Łódzki), dotyczyło *Przestrzeni wypoczynkowej mieszkańców Sieradza*. Autor przedstawił założenia podjętych badań nad przestrzenią wypoczynkową mieszkańców Sieradza, omówił metody, którymi będzie się posługiwał w trakcie zbierania materiałów oraz ankietę, stanowiącą główne narzędzie badawcze w tego typu badaniach. Na zakończenie sesji I mgr Roman Szkup (Uniwersytet Łódzki) w referacie pt. *Kształtowanie się przestrzeni wypoczynkowej w zachodnim sektorze strefy podmiejskiej Łodzi* omówił rozwój osadnictwa letniskowego na obszarze rozciągającym się od granic administracyjnych Łodzi w kierunku zachodnim, praktycznie aż po dolinę Warty. Główną część wystąpienia stanowiła prezentacja różnych modeli użytkowania działek letniskowych oraz etapów zajmowania terenów przez osadnictwo letniskowe, przedstawionych za pomocą modelu dyfuzji. W dyskusji, która odbyła się po tej sesji, najwięcej czasu poświęcono teoretycznym i metodologicznym aspektom definiowania i wyznaczania przestrzeni turystycznej. Za bardzo istotne uznano wprowadzenie do ogólnej teorii turystyki problematyki przestrzeni turystycznej będącej domeną badań geografów.

Sesję II, zatytułowaną „Turystyka na obszarach górskich”, rozpoczął mgr Peter Čuka (Uniwersytet w Bańskiej Bystrzycy) referatem nt. *Problemy funkcjonowania turystyki w regionach górskich (przykłady, modele)*. Na przykładzie różnych sposobów zagospodarowania i ruchu turystycznego, autor przedstawił kilka modeli funkcjonowania turystyki w górach. W kolejnym wystąpieniu, pt.

Wpływ współpracy transgranicznej na rozwój turystyki w gminie Uście Gorlickie w Beskidzie Niskim, mgr Urszula Birek (Uniwersytet Jagielloński) omówiła znaczenie funkcji turystycznej w życiu badanej gminy oraz bariery ekonomiczne, społeczne i prawne, jakie istnieją w zakresie rozwoju współpracy transgranicznej w dziedzinie turystyki. Z kolei mgr Beata Krakowiak (Uniwersytet Łódzki) w referacie *Funkcja turystyczna karpaccich parków narodowych* zaprezentowała wstępnie opracowany materiał badawczy zebrany w sierpniu 1995 r., dotyczący wielkości, charakteru i struktury ruchu turystycznego w Pienińskim Parku Narodowym. W dyskusji po tej sesji interesowano się głównie problemem konstrukcji modelu turystyki w górach, celami prowadzenia badań ruchu turystycznego w Pieninach, a także efektami współpracy transgranicznej w gminie Uście Gorlickie.

Kolejna, III sesja dotyczyła „Turystyki pielgrzymkowej (religijnej)”. Podobnie jak w roku ubiegłym, wszystkie wystąpienia tej sesji zostały przygotowane w Zakładzie Geografii Religii Uniwersytetu Jagiellońskiego (W i l u ś 1995). W pierwszym referacie mgr Renata Janiec przedstawiła *Kraków jako ośrodek turystyki religijnej*. Wystąpienie związane było z prezentacją koncepcji pracy doktorskiej. Autorka mówiła głównie o zróżnicowaniu obiektów religijnych Krakowa oraz o strukturze ruchu turystycznego w muzeum–synagodze na Kazimierzu. Drugi referat, pt. *Ośrodki pielgrzymkowe w Karpatach polskich* mgr Izabeli Soljan, był także prezentacją koncepcji pracy doktorskiej. Dotyczył on przede wszystkim zmian, jakie zaszły w rozmieszczeniu, głównie katolickich, ośrodków kultu religijnego w Karpatach polskich od 1795 r. aż po czasy współczesne (1992 r.) oraz roli, jaką odegrało w tych zmianach środowisko naturalne. Z kolei mgr Alicja Marciniak przedstawiła na przykładzie Świętej Góry w Grabarce problematykę związaną ze *Świętymi górami a religią*. Obok historii kultu w sanktuarium w Grabarce, referat ukazał znaczenie góry jako miejsca kultu w różnych religiach i wierzeniach. Na zakończenie tej sesji mgr Elżbieta Bilaska w wystąpieniu pt. *Kalwarie w Polsce. Szlaki turystyczno-pielgrzymkowe* scharakteryzowała rozmieszczenie kalwarii w Polsce oraz przedstawiła koncepcje utworzenia szlaków kalwaryjskich o zasięgu lokalnym, regionalnym i krajowym na terenie Polski. W dyskusji po referatach podkreślano, iż badania ośrodka krakowskiego dotyczące turystyki religijnej stanowią nowy w polskiej geografii turystyki nurt badawczy. Jednocześnie stwierdzono, że obok analizy ruchu pielgrzymkowego bardzo istotnym jest zajęcie się zmianami, jakie wywołuje on w miejscowościach i obszarach, do których się odbywa.

IV sesję, dotyczącą „Ekonomicznych aspektów turystyki”, rozpoczął dr hab. Andrzej Kowalczyk (Uniwersytet Warszawski) referatem pt. *Możliwości rozwoju w Polsce zagranicznej turystyki przyjazdowej*. Głównym celem wystąpienia była próba odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób gospodarka polska, w całości i poszczególne jej dziedziny, mogą rozwijać się dzięki turystyce. Autor przedstawił metodę, dzięki której można określić rolę różnych rodzajów turystyki w rozwoju gospodarczym na skalę krajową, regionalną i lokalną. W drugim wy-

stąpieniu, pt. *Kształtowanie się oferty turystycznej pod wpływem targów turystycznych na przykładzie łódzkich biur podróży*, mgr Dorian Grzelka (Uniwersytet Łódzki) omówił wpływ organizowanych w kraju i za granicą targów turystycznych na formułowanie przez biura podróży własnych ofert w zależności od rodzaju i wielkości biura. Kolejne wystąpienie, dr. Lászlo Csordása (Węgierska Akademia Nauk – Kecske-mét) pt. *Drugie domy na Węgrzech*, dotyczyło przyczyn rozwoju zjawiska drugich domów na Węgrzech oraz jego klasyfikacji wg rodzaju właścicieli. Ostatni referat w tej sesji wygłosiła mgr Magdalena Duda (Uniwersytet Wrocławski) – *Zabytki architektury w Europie jako walor turystyczny*. Autorka postawiła sobie za cel porównanie atrakcyjności turystycznej państw europejskich ze względu na wybitne dzieła architektury. Wynikiem przeprowadzonej oceny była mapa atrakcyjności turystycznej europejskich zabytków. W dyskusji po tej sesji zastanawiano się głównie nad kryteriami i potrzebą dokonywania klasyfikacji zabytków, nad faktycznym stanem drugich domów na Węgrzech oraz atutami lokalnymi dla rozwoju turystyki w Polsce.

W drugim dniu seminarium odbyła się tylko jedna (V) sesja referatowa pt. „Atrakcyjność turystyczna”, którą rozpoczął referat prof. dr hab. Walentyny Deji (Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu) nt. *Przydatność rekreacyjna i atrakcyjność jezior Pojezierza Iławskiego*. Autorka przedstawiła sposoby bonitacji punktowej zbiorników jeziornych dla potrzeb turystyki. W kolejnym wystąpieniu, pt. *Percepcja krajobrazów przez niewidomych*, prof. dr hab. Aleksandra Kowalczyk (Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Bydgoszczy) omówiła znaczenie sprawnych zmysłów człowieka niewidomego w odbieraniu bodźców z otoczenia jako sposobu poznawania krajobrazu. Na zakończenie tej sesji mgr Andrzej Stasiak (Uniwersytet Łódzki) w referacie pt. *Rola muzeów na wolnym powietrzu w generowaniu ruchu turystycznego w Polsce (cz. I, Charakterystyka polskich skansenów)* przedstawił zakres pojęcia skansen oraz ewolucję, strukturę i rozmieszczenie skansenów w Polsce.

W podsumowaniu całego spotkania prof. dr hab. Stanisław Liszewski (Uniwersytet Łódzki) jeszcze raz podkreślił najważniejsze problemy, które pojawiły się w zaprezentowanych wystąpieniach i w dyskusji. Jednym z ważniejszych obecnie zadań badawczych stojących przed geografiami turystyki powinno być – zdaniem S. Liszewskiego – podjęcie badań nad przestrzenią turystyczną, prowadzące do trwałego umiejscowienia geografii wśród nauk zajmujących się turystyką. W pozostałych wypowiedziach podkreślano konieczność organizowania co roku tego typu spotkań przyczyniających się do lepszego wzajemnego informowania o aktualnych nurtach badawczych powstających w poszczególnych ośrodkach naukowych zajmujących się badaniami w zakresie geografii turystyki.

Po części referatowej, tego samego dnia (sobota, 23 września) odbyła się wycieczka studialna na trasie Księża Młyny–Siedlątków–zbiornik Jezioro–Skęczniew–Spicymierz–Uniejów–Grotniki–Łódź. Na odcinku od Księżych Młynów do Uniejowa wycieczka prowadzona była przez mgr. Roberta Wilusia (Uniwersytet Łódzki), który zaprezentował zagadnienia związane z atrakcyjnością

turystyczną tej części doliny Warty oraz omówił rozwój ruchu turystycznego na tym obszarze. Natomiast na trasie Uniejów–Grotniki–Łódź wycieczkę prowadził mgr Bogdan Włodarczyk (Uniwersytet Łódzki), który zapoznał uczestników z rozwojem wypoczynku letniskowego w strefie podmiejskiej Łodzi na przykładzie Grotnik.

Ogółem w XII seminarium terenowym „Warsztaty badawcze z geografii turystyki” wzięły udział 32 osoby z siedmiu ośrodków naukowych w Polsce (Uniwersytety: Jagielloński, Warszawski, Wrocławski, Łódzki, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Bydgoszczy, Politechnika Łódzka) i trzech zagranicznych (Uniwersytetu w Bańskiej Bystrzycy – Słowacja, Sofijskiego – Bułgaria oraz Węgierskiej Akademii Nauk w Kecskemet). Opiekę merytoryczną nad seminarium sprawował prof. dr hab. Stanisław Liszewski, a sekretarzem naukowym tego spotkania był mgr Robert Wiluś.

Dr Robert Wiluś
Katedra Geografii Miast i Turyzmu
Uniwersytet Łódzki
al. Kościuszki 21
90-418 Łódź

Wpłynęło:
2 lutego 1996 r.

Iwona Jażdżewska
Anita Wolaniuk

CHARAKTERYSTYKA KANDYDATÓW NA SPECJALNOŚĆ
GEOGRAFIA TURYZMU I HOTELARSTWA
UNIwersyteTU ŁÓDZKIEGO W 1995 r.

LA CARACTÉRISTIQUE DES CANDIDATS DÉsirANT
SE SPÉcialISER DANS LA GÉOGRAPIE DU TOURISME
ET DE L'HÔTELLERIE Á L'UNIVERSITÉ DE ŁÓDŹ EN 1995

THE PROFILE OF CANDIDATES FOR THE DEPARTMENT
OF THE GEOGRAPHY OF TOURISM AND HOTEL MANAGEMENT
AT THE UNIVERSITY OF LODZ IN 1995

W roku akademickim 1995/96 odbyły się po raz drugi egzaminy na studia z geografii turystyki i hotelarstwa organizowane przez Katedrę Geografii Miast i Turyzmu UŁ. Liczba kandydatów na tę specjalność w porównaniu z rokiem ubiegłym (147 osób) zwiększyła się znacznie. Na 30 miejsc zgłosiło się 220